

**Budgetdokument 2024
med planår 2025-2026
(S, C, L, MP, KD och V)**

**Vi gör det tillsammans:
För Skaras bästa!**

KF 2023-06-14 § 78

www.skara.se

1 Skara kommun	3
1.1 Politiskt förord	3
1.2 Kommunens övergripande styrdokument	3
1.2.1 Vision	3
1.2.2 Så styrs Skara kommun	4
1.2.3 Kommunens plan och budget	6
1.3 Budget 2024 med plan 2025-2026	7
1.3.1 Kommunövergripande inriktningar	7
1.3.2 Kommunfullmäktiges mål	8
1.3.3 Nämndernas grunduppdrag och inriktningar	9
1.3.4 Prioriteringar och uppdrag för budgetperioden	11
1.4 Kommunfullmäktiges beslut, § 78	17
1.5 Ekonomisk översikt	18
1.5.1 Sammanfattning	18
1.5.2 Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige (SKR)	18
1.5.3 Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning	19
1.6 Ekonomiska förutsättningar	20
1.6.1 Balanskravsavstämning	20
1.6.2 Beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag	21
1.6.3 Finansförvaltningen	22
1.6.4 Budgetramar	23
1.6.5 Investeringar	24
1.6.6 Effektivisering och förändringar	25
1.7 Finansiella rapporter	26
1.7.1 Resultatbudget	26
1.7.2 Balansbudget	26
1.7.3 Kassaflödesanalys	27
1.7.4 Driftsbudget	28
1.7.5 Investeringsbudget	29
1.7.6 Exploateringsbudget	31
1.8 Nämnder ekonomiska beräkningar	33
1.8.1 Kommunfullmäktige	33
1.8.2 Valnämnd	33
1.8.3 Revision	33
1.8.4 Överförmyndarnämnd	34
1.8.5 Kommunstyrelsen	34
1.8.6 Omsorgsnämnden	35
1.8.7 Barn- och utbildningsnämnden	35
1.8.8 Nämnden för Service och teknik	36
1.8.9 Kultur- och fritidsnämnden	37
1.8.10 Samhällsbyggnadsnämnden	37
1.8.11 Samhällsskydd mellersta Skaraborg	38

1 Skara kommun

1.1 Politiskt förord

Skarakoalitionens prioriteringar slås fast i program för mandatperioden, vilket är starkt attraktionskraft för att bli fler invånare, med tillväxt och särskilt fokus på bostäder, god infrastruktur och livskraftigt näringsliv. Samtidigt ska utvecklingen vara hållbar och vi ska ha god kvalitet inom välfärden, som i sig kräver ett stort arbete med kompetensförsörjning och kommunen som en attraktiv arbetsgivare. Kommunen ska vara en trygg plats att leva och bo, där invånarna ska känna sig delaktiga i utvecklingen av Skara. Dessa förutsättningar vill vi planera vidare utifrån.

Lågkonjunkturen är här, och verkar bita sig fast ett tag till. Vi hoppas att oroligheter i omvärlden avtar, för att lågkonjunkturen ska kunna vända. Samtidigt pågår den nya industrialiseringen med grön omställning, som utvecklas till stora investeringar i Skaraborg. Skara ska vara med på den utvecklingsresan och få en tillväxt med ökat antal invånare och arbetsplatser. Därför behöver arbetet intensifieras för att planera för detta, vilket vi gör både genom översiktsplan och tillväxtstrategi.

2024 års budget innehåller båda satsningar och inbromsningar. Vi vill bibehålla nivåerna i verksamhet och kunna ha ett utbud minst motsvarande som vi har idag. Men i takt med allmänna kostnadsökningar och att kommunen har investerat i många nya anläggningar, ligger det förslag om skattehöjning i denna budget. Uteblivna besked i senaste vårbudgetproposition ger inte heller förhoppningar om ökade statsbidrag till kommunsektorn, vilket vore rimligt eftersom vi är inne i en lågkonjunktur. För att bibehålla nivån i landets kommuner och regioner har SKR räknat ut att sektorn skulle behöva tillföras 24 miljarder. Skara kommun har en förhållandevis låg kommunalskatt om vi jämför oss mot andra kommuner. Vi föreslår därför att den nya skattesatsen är 21,90 kr, vilket handlar om en höjning med 40 öre.

Vårt motto är fortsatt, trots kärvare tider, att jobba vidare med Skara-andan;

Vi gör det tillsammans, för Skaras bästa!

1.2 Kommunens övergripande styrdokument

1.2.1 Vision

Vision 2025 - Tillsammans skapar vi det goda livet för invånarna i Skara kommun.

Vision Skara 2025 anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kommungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun. Visionen är kommunens beskrivning av hållbar utveckling och arbetet för att nå visionen hjälper till att bygga en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar kommun för både människor och företag.

En välfärd av god kvalitet är självklar, men Skara vill mer än så, nämligen skapa attraktionskraft, både inom och utanför kommunen.

Visionen bygger på fyra utvecklingsområden där Skara har extra stor potential att bli framgångsrika och lyckas. Vi ska ha mod att prioritera och lägga kraft på det som behövs, nu och framåt.

Visionens utvecklingsområden

- I Skara är vi stolta
År 2025 genomsyras Skara av en stolthet. Som invånare trivs vi med att leva och bo i Skara. Vi inser vad det är som gör Skara speciellt.
I Skara kommuns organisation är vi stolta över vårt arbete och vi motiveras av ett tydligt och visionärt ledarskap. Vi vågar göra prioriteringar och val utifrån vår situation.
Skara har hittat sin egen väg framåt. Tillsammans bidrar vi alla till att stärka varumärket Skara både i och utanför kommunen.

- **Livsstilen som konkurrenskraft**
I Skara är det lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Det är nära till allt och man kan kombinera det goda livet på landet med stadens utbud. Här finns mötesplatser för kreativitet, gemenskap, fritid och företagande. Hos oss finns tid att njuta och plats för alla.
Det äkta och det okonstlade finns ständigt närvarande i den vackra naturen, i våra levande kulturmiljöer och i den närproducerade maten.
Bra kommunikationer och snabba uppkopplingar tar oss ut i världen och hem igen. Skara är en kreativ och livskraftig kommun mitt i Skaraborg som erbjuder en attraktiv livsstil i tiden.
- **Vi främjar entreprenörskapet**
I Skara är kreativitet och entreprenörskap givna inslag i vardagen – i alla åldrar. Barn och unga uppmuntras att prova nya saker och att utveckla sina förmågor och talanger.
I Skara finns en mycket väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet. Skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Därför är möjligheten att starta eget företag ett lika självklart val som fortsatta studier och anställning efter studenten.
Skara har blivit hela Sveriges förebild för grön innovation och landsbygdsnäringar. Det driver på en spännande samverkan mellan landsbygdsentreprenörer som syns på många håll i kommunen.
- **Självklart hållbart**
I Skara är det självklart att vi skyddar miljön och använder energi och naturresurser på ett effektivt vis. Våra hållbara vanor gör oss till ett föredöme som stärker normer och värderingar.
Både på landsbygden och i staden finns goda möjligheter till att försörja sig. Skara kommun har en stabil ekonomi, och vi tar vara på lokala produkter och tjänster. Vi har en långsiktigt hållbar tillväxt.
Folkhälsan är god. Det finns ett starkt socialt skyddsnät och ett aktivt civilsamhälle där föreningslivet spelar roll. Våra invånare mår bra och deltar i samhället – oavsett bakgrund och livsstil. Det får hela Skara att må bra.

Dessa fyra utvecklingsområden som finns utpekade i visionen ska ligga till grund för hur Skara kommun formar sitt varumärke och för vilka konkreta mål som ska uppnås. På så sätt blir visionen hanterbar. Visionen ska inspirera kommunfullmäktige och nämnderna när mål formuleras, så att målen hela tiden tar Skara kommun närmare det önskade läget - visionen.

Visionen är politiskt antagen i kommunfullmäktige, februari 2014.

1.2.2 Så styrs Skara kommun

Skara kommun är en politiskt styrd organisation där kommunens förtroendevalda företräder invånarna och ansvarar för kommunens service och tjänster i syfte att skapa bästa möjliga livskvalitet för de som bor och verkar i Skara. För att styra Skara kommuns verksamheter fattade kommunfullmäktige i november 2019 beslut om en ny styrmodell för Skara kommun. Styrmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra Skara kommuns verksamheter.

Vision Skara 2025 anger riktningen för Skara kommuns verksamheter och utgör en kottungemensam långsiktig målbild för framtiden. Visionen tydliggör för organisationen på vilket sätt de förtroendevalda långsiktigt vill utveckla Skara kommun.

Program för mandatperioden beskriver den politiska viljeinriktningen som kommunfullmäktige beslutar för varje mandatperiod. Programmet utgår från kommunens vision och i programmet anger de styrande på vilket sätt de vill utveckla Skara kommun under fyraårsperioden. Programmet utgör ett underlag för kommunens styrdokument, kommunens inriktningar samt inriktningar för nämnder och bolag.

Kommunens inriktningar visar vad de förtroendevalda vill att organisationen ska fokusera på för att Skara kommun ska utvecklas i riktning mot visionen. Inriktningarna utgår från programmet för mandatperioden och andra styrdokument. Mottagare av inriktningarna är nämnder och bolag som ansvarar för att arbeta utifrån dessa. Inriktningarna är tvärssektoriella, har ett koncernperspektiv och bör gälla för hela mandatperioden. Inriktningarna målsätts inte men de följs upp utifrån hur Skara utvecklas i förhållande till dessa inriktningar.

Styrdokument

Kommunens egna styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar och ambitioner eller ett förhållningssätt till något. Styrdokumenterna är underlag för att prioritera och ta fram politiska mål. Ansvar och uppföljning av styrdokument bör framgå av varje styrdokument.

Kommunfullmäktiges mål (nämndernas och bolagens mål) För att styra och prioritera fastställer kommunfullmäktige mål för kommunens nämnder och bolag. Kommunens nämnder och bolag ansvarar för arbetet att uppnå målen. Målen tydliggör politiska prioriteringar och har invånarna och visionen i fokus. Målen är mätbara så långt det är möjligt och den verksamhet som målen riktar sig till ska kunna påverka måluppfyllelsen

Nämndens och bolagets grunduppdrag

Alla nämnder och bolag har ett grunduppdrag som beskriver syftet med verksamheten. Nämndernas grunduppdrag redovisas i reglementet och bolagens grunduppdrag redovisas i ägardirektivet. Förvaltning och bolag informerar nämnden och bolagsstyrelsen om verksamhetens resultat i relation till verksamhetens grunduppdrag.

Nämndens och bolagets inriktning

Utöver grunduppdraget kommuniceras också den politiska inriktningen för varje nämnd och bolag. Syftet är att tala om för förvaltningen och bolaget i vilken riktning de förtroendevalda vill utveckla verksamheten under mandatperioden. Denna inriktning tar sin utgångspunkt i programmet för mandatperioden och nämndens eller bolagets grunduppdrag. Inriktningen beslutas av kommunfullmäktige. Inriktningarna följs upp men målsätts inte.

Nämndens mål

Nämnden och bolaget föreslår kommunfullmäktige mål. Kommunfullmäktige fastställer sedan mål för kommunens nämnder och bolag. (se rubrik Kommunfullmäktiges mål här ovan.)

Intern kontroll

Intern kontroll är en ständigt pågående process där politiker och tjänstemän samverkar. Syftet är att med en rimlig grad av säkerhet, kunna uppnå att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Att lagar, reglementen och riktlinjer finns och efterlevs samt att tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten finns.

Kommunens strategier och program

Det finns ett antal politiskt beslutade strategier som ska klargöra den önskade riktningen för respektive område.

1.2.3 Kommunens plan och budget

Skara kommuns plan och budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Skara kommuns nämnder och bolagsstyrelser. Plan och budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning ange kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar. Planer, program, riktlinjer och policy som kommunfullmäktige har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade plan och budget.

Utifrån programmet för mandatperioden ska kommunens plan och budget sätta ramen för de resurser och den verksamhet som styrelse, nämnder och bolag har i uppdrag att genomföra för det kommande året, samt en plan för ytterligare två år. Budgeten anger vilka prioriteringar som görs i syfte att nå de uppställda målen.

Årsredovisning

Årsredovisningen avlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige i april året efter verksamhetsåret. I årsredovisningen följs kommunens plan och budget upp.

I årsredovisningen återrapporteras hur kommunen klarat att följa de gemensamma målen och vad som hänt under året. Där samlas styrelses, nämnders och de kommunala bolagens ekonomiska redovisning och slutsatser dras om ekonomi, investeringar och hur man lyckats följa den uppsatta budgeten. Där framgår vidare hur kommunens insatta resurser gett utslag i form av nivå på god ekonomisk hushållning. Årsredovisningen är ett verktyg för budgetarbetet då den ger svar på året som gått och input för kommande år.

1.2.3.1 Nämndernas plan och budget

Nämndens plan och budget utgår från nämndens grunduppdrag, nulägesanalys, mål och inriktning för nämnden, särskilda uppdrag samt ekonomi och resurser. Nämnden identifierar och uppdaterar sig inom dessa områden under årets inledning och föreslår inriktning och mål till kommunfullmäktige. Efter kommunfullmäktiges beslut ska styrelse och nämnder senast i december ha brutit ner de ramar som anges i kommunens plan och budgetdokument till nämndens plan och detaljbudget. Denna ska då för budgetåret och planåren spegla de inriktningar och mål som anges i beslutet om kommunens plan och budget som kommunfullmäktige fattar i juni (alt. november).

1.2.3.2 Förvaltningarnas verksamhetsplan

Förvaltningars (avdelningars/enheters) verksamhetsplaner utgår från nämndens plan och budget och utgår ifrån mål, inriktningar och ekonomi och är en planering för det kommande året.

1.3 Budget 2024 med plan 2025-2026

1.3.1 Kommunövergripande inriktningar

Skara har unika resurser med fantastiska möjligheter att sätta kommunen än mer på kartan. Skara ska ta till vara sitt centrala geografiska läge i Skaraborg. Det är viktigt att Skara tar hand om det historiska arvet, samt känner stolthet över det breda kulturliv som finns. Att stärka attraktionskraften är av strategisk vikt. Det handlar om orten som boendekommun, som nav för grön utveckling, som innovations- och utbildningsnod, intressant besöksmål och där Skara är Skaraborgs hjärta i en växande arbetsmarknadsregion.

Demokrati är grunden i Skara

Att värna demokratin, öppenheten och alla människors lika rätt och värde är grunden i kommunens politiska ställningstaganden. Skara är en kommun där vi tillsammans formar ett tryggt samhälle byggt på tolerans och respekt för olikheter, där vi också motverkar sociala orättvisor. Kommunen ska ha ett aktivt jämlikhets- och jämställdhetsarbete för att ta tillvara alla de styrkor som varje människa bär med sig. Skaras kultur- och föreningsliv är en viktig grund för mötesplatser, där invånare kommer samman och är därmed en viktig pelare för att jobba i demokratisk anda och bygger även en social trygghet.

Skara ska ha en sund ekonomi i balans

Kommunen ska ta ansvar för att vi har en sund ekonomi i balans, som garanterar en bra välfärd och ger möjlighet till investeringar i en kommun som ska ha tillväxt.

Ett hållbart Skara

Kommunen ska ha ett gemensamt ansvar för en hållbar utveckling i hela Skara kommun, ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Kommunen ska ha ett aktivt miljöarbete som bidrar till minskade utsläpp och värnar våra viktiga naturresurser och den biologiska mångfalden. Kommunen ska ta ett ansvar för att Parisavtalet och Agenda 2030 genomförs i vår kommun. Rent vatten är avgörande för vår framtid. Kommunen behöver stärka arbetet för att utjämna socioekonomiska skillnader, genom att människor ges utbildning och kan arbeta för sin egenförsörjning. Integrationsarbetet är av vikt för att nå detta. Barns bästa ska alltid beaktas och synliggöras i alla beslut.

Skara som attraktiv arbetsgivare

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Kompetensförsörjning är ett område som kommunen måste prioritera och är ett av de viktigaste uppdragen kommunen har för att kunna bemanna skola, äldreomsorg med mera. Kommunen måste verka för en långsiktig plan för kompetensförsörjning till kommunens verksamhet. Kommunens arbetsplatser ska vara en lärande och tillitsbaserad organisation med ett närvarande ledarskap, där chefen kan bekräfta medarbetarnas insatser. Lika viktigt är det att det finns gott medarbetarskap, för att man ska trivas på sin arbetsplats.

Samsyn i Skara och samverkan med andra

Medborgarna i Skara ska känna att man lever och verkar i en kommun med stor öppenhet. Kommunen ska eftersträva breda lösningar och samsyn i viktiga frågor med Skara kommuns bästa i fokus. Kommunen ska sträva efter en god dialog med medborgare, näringsliv, civilsamhälle och andra samverkansaktörer.

Skaras centrala läge i Skaraborg

Kommunen ska verka för en modern och hållbar utveckling, där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. Bostäder, infrastruktur, näringslivsfrågor och modern teknik i framkant som ger potential att växa som ort ska prioriteras. Skara ska bättre utnyttja sitt centrala läge och vara hjärtat i Skaraborg.

Ett tryggt och robust Skara

Tillsammans ska vi verka för att hela Skara ska vara en trygg kommun att bo och leva i. Det är viktigt att det finns en god gemenskap mellan alla människor, oavsett om man bor i Skara tätort eller på landsbygden. Ett arbete kring inkludering behöver göras, för att motverka utanförskap. Kommunen ska ta täten i arbetet för att stärka det civila försvaret, tillsammans med invånare, frivilligorganisationer, kyrkor, näringsliv med flera för att samhället ska vara robust även om Skara hamnar i någon form av kris eller yttre påverkan. Därför behöver kommunens beredskapsrutiner ses över.

1.3.2 Kommunfullmäktiges mål

Tabellen nedan visar kommunfullmäktiges mål och vilken nämnd som är tilldelad respektive mål. Tabellen bygger på de beslut som kommunfullmäktige tar i budgeten. En motivering till varje mål finns i avsnittet om nämnder.

Sammanställning KF-mål

KF mål	Ansvarig nämnd
Bibehålla hög lokalnöjdhet Förbättra Måltidsupplevelsen Öka gata/parks medborgarindex	Nämnden för Service och Teknik
Ökad målopplifelse Ökad närvaro i alla våra verksamheter Ökad andel elever som fullföljer studierna	Barn- och utbildningsnämnden
Sjukfrånvaron ska som högst uppgå till 5 procent fram till årsskiftet 2024/2025 Minska antalet hushåll som uppbär ett långvarigt och mycket långvarigt försörjningsstöd med fokus på barnfamiljer med 10 procent från 2022 till 2024 Höja kvalitetsindex inom vård och omsorg till att hamna inom spannet för de 25 procent främsta i Sverige till årsskiftet 2024/2025	Omsorgsnämnden
Alla medborgare i Skara kommun ska ges förutsättningar till att besöka biblioteken, inom gruppen barnverksamhet från förskole- och skolverksamhet i Skara kommun ska alla barn ges möjlighet till biblioteksbesök. Antalet besökare och intäkter i samtliga fritidsanläggningar i kommunen ska öka	Kultur- och Fritidsnämnden
Ökad planberedskap för bostäder- och industrimark Upplevelse av företagsklimatet ska förbättras Skapa en tillitsbaserad organisation som behåller, utvecklar och får medarbetare att trivas och stanna kvar	Samhällsbyggnadsnämnd
Uppnå intentionerna i kommunfullmäktiges fastställda ägardirektiv	Centrumbostäder AB
Uppnå intentionerna i kommunfullmäktiges fastställda ägardirektiv	Skara Energi AB
För att nå befolkningsmålet 24 000 kommuninvånare till år 2040 är delmålet att öka med 730 invånare från år 2022 till och med år 2026 Öka andelen Skarabor som är i arbete Skapa en innovationsnod för gröna näringar tillsammans med andra intressenter	Kommunstyrelsen

1.3.3 Nämndernas grunduppdrag och inriktningar

Nämndens grunduppdrag	Beslutad formulering	Inriktningar
Nämnden för Service- och Teknisk grunduppdrag	Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på och utveckla gemensamma resurser inom verksamheterna gata/park, fastighetsservice och kost. Nämndens uppdrag är att ge kommunernas verksamheter och deras medborgare professionell, ändamålsenlig och kostnadseffektiv service.	Nämnden för Service- och Teknik har en kostnadseffektiv och professionell förvaltning som sätter medborgarna i fokus och möter verksamheternas behov genom att erbjuda god och näringsrik mat, välvårdade och ändamålsenliga lokaler samt en trygg tilltalande trafik- och utemiljö.
Barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag	<ul style="list-style-type: none"> - Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden utifrån sina olika behov. - Främja utveckling och lärande samt livslång lust att lära. - Förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. - Samarbeta med hemmen och främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling. 	Alla barn och elever i Skara ska ges likvärdiga förutsättningar att nå sin fulla potential genom god kvalitet på utbildning och undervisning, trygghet och lek-/studiero samt känsla av framtidstro.
Omsorgsnämndens grunduppdrag	Tillhandahålla omsorg, service, upplysningar, råd, stöd, vård och ekonomisk hjälp till familjer och enskilda som behöver det. Möjliggöra individers självständighet och självförsörjning för att aktivt kunna delta i samhället. Arbeta förebyggande för att skapa goda förhållanden för barn och unga, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Ha god kännedom om levnadsförhållandena i kommunen. Samarbeta med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda och tillsammans med dem främja att det finns bra miljöer i kommunen. Vara delaktig i samhällsplaneringen. Informera om sin verksamhet på ett så enkelt och väl tillgängligt vis som möjligt. Främja förutsättningar för goda levnadsförhållande genom att nå ut till och söka upp de som är i behov av socialtjänstens hjälp. Bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet och vid alla åtgärder som rör barn ska deras bästa alltid särskilt beaktas.	<p>Hållbar bemanning utifrån: Effektivitet, Kvalitet, Arbetsmiljö, Ekonomi</p> <p>Utveckla metoder och insatser i syfte att individerna förvaltningen möter ska uppnå makt att förändra sin situation mot självförsörjning, självständighet, självbestämmande</p>
Kommunstyrelsens grunduppdrag.	Kommunstyrelsens grunduppdrag är att utifrån ett helhetsansvar leda och samordna kommunens verksamheter, utveckling och ekonomi. Därtill fullgöra den lagstadgade uppsiktsplikten.	Skara ska vara en kommun som är trygg att bo och leva i och som verkar för en modern hållbar utveckling, där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. Bostäder, infrastruktur, näringslivsfrågor och modern teknik i framkant som ger potential att växa som ort ska prioriteras. Skara ska bättre utnyttja sitt centrala läge och vara hjärtat i Skaraborg.

Nämndens grunduppdrag	Beslutad formulering	Inriktningar
Kultur- och Fritidsnämndens grunduppdrag	Kultur- och fritidsnämnden arbetar för ett rikt kultur- och idrottsutbud, där ett attraktivt kultur- och föreningsliv med ideella krafter skapar en trygg och gemensam plattform. Kultur- och fritidsnämnden stödjer också det civila samhället, som bär upp en stor del av kommunens kultur- och fritidsliv.	Skara kommuns invånare i alla åldrar skall ha ökad tillgång till bibliotekets lokaler, medier och programverksamhet. Läsförmedlande verksamhet för barn- och unga ska öka i Gamla biblioteket för att nyttja lokaler och intensifiera generationsöverskridande aktiviteter.
		En ökad satsning på idrottsturism skall innebära effektivare användande av våra fritidsanläggningar.
		Kommunen ska i ökad grad samverka med civilsamhället vid kultur- och fritidsevenemang vilket ger större social sammanhållning med föreningslivet.
Skara Energi grunduppdrag	Ändamålet med bolagets verksamhet är att vara ett ledande företag för infrastruktur. Bolagets tjänster ska präglas av stor driftssäkerhet, rationellt utförande och drift, god ekonomi, god miljö och med fokus på kunderna. Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA- verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.	Fjärrvärmeverksamhet samt produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. VA- verksamhet ska bedrivas i enlighet med lokaliseringsprincipen, förbudet mot spekulativ verksamhet och självkostnadsprincipen. Vid drift av allmän Va-anläggning i annan kommun görs avsteg från lokaliseringsprincipen samt ställs krav på affärsmässig grund.
Centrumbostäder i Skara AB grunduppdrag	Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Skara genom byggnation och förvaltning av bostäder, samt att utveckla boendet och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boinflytande och inflytande i bolaget. Uthyrning av lokaler till näringsidkare ska bedrivas på affärsmässig grund och främja näringslivets utveckling inom kommunen. Bolaget ska utgöra en aktör av flera på bostadsmarknaden i Skara. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Inom ramen för affärsmässighet ska bolagets verksamhet präglas av ett bostadssocialt ansvar och ett ansvar för bostadsförsörjningen i kommunen. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Skara kommun.	Fokus på en hållbar utveckling. Miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet.
Samhällsbyggnadsnämndens grunduppdrag	Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning och rådgivning enligt lag när det gäller bl.a. planväsendet, bygglovsfrågor,	Nämnden ska verka för att utöva kommunens myndighetsutövning på ett rättssäkert och effektivt sätt. Utöver detta ska nämnden också ge tydlig

Nämndens grunduppdrag	Beslutad formulering	Inriktningar
	miljöskydd, livsmedel, tobak, receptfria läkemedel, alkohol, serveringstillstånd, spel och hälsoskydd.	information och verka för att nå bästa möjliga servicen till invånare och företag. Nämnden ska ha en hög planberedskap och planera för att det alltid finns byggbar mark både för bostäder och verksamheter. Att utveckla och värna om kommunens kultur- och naturvärden för en god gestaltad livsmiljö är centralt. Invånare och företag ska kunna utföra sina myndighetsärenden på ett enkelt sätt med användande av modern teknik. Nämnden ska verka för möjliga samarbetsformer internt och över kommungränsen för att hitta synergieffektergällande effektivitet, kunskapsutbyte, minskad sårbarhet och ekonomiska fördelar.

1.3.4 Prioriteringar och uppdrag för budgetperioden

Den politiska ledningen i Skara kommun följer styrprinciperna och har tagit fram Program för mandatperioden, vilket ligger till grund för de prioriteringar och uppdrag som görs i budget för att nå mål och inriktningar.

2024 kommer det fortsatt att vara negativ skatttillväxt (prognos SKR april) vilket innebär att Resultatutjämningsreserven, RUR:en, kan användas för att reglera ett negativt resultat och engångskostnader, såsom dubbla hyror inom särskilt boende.

Ekonomiska justeringar

För 2024 och planperioden har effektiviseringsprocenten plockats bort på samtliga nämnder. Varje nämnd behöver alltid se över sitt arbetssätt och pröva verksamhet fortlöpande för att på så sätt internt effektivisera.

Nämndskompensation för fastighetshyror räknas upp med 1 procent, gäller 2024.

Tillförda medel och demografisk påverkan

Kommunstyrelsen:	Gemensam bemanningsenhet och nytt personalsystem	1 500 tkr
	Tillväxt och utveckling	1 000 tkr
	Tidigare investeringar och politiska satsningar	750 tkr
Barn och utbildnings-		
nämnden:	Gymnasieskolan, organisationsgrundad fördelningsmodell	5 300 tkr (2024)
	Gymnasieskolan, organisationsgrundad fördelningsmodell	4 000 tkr (2025)
	Gymnasieskolan, organisationsgrundad fördelningsmodell	2 000 tkr (2026)
	Demografisk påverkan, färre antal	- 1 064 tkr (2024)
Omsorgsnämnden:	Demografisk påverkan, ökade kostnader Teglagården mm	16 000 tkr
Kultur och fritids-		
nämnden:	Förstärkning av studieförbundens verksamhet permanentas	200 tkr
	Borgensåtagande, extra kostnad	1 000 tkr (2024)

	Västergötlands museum, extra för att komma upp i nivå	700 tkr (2024)
		350 tkr (2025,2026)
	Ökade kostnader Vilan/Evenemangsgrupp	500 tkr
Samhällsbyggnads-		
nämnden:	Kompensation för minskade intäkter för planer o bygglov	1 000 tkr (2024)
	Kompensation för minskade intäkter för planer o bygglov	500 tkr (2025)

Tillförda medel 2023 som är kvar fortsatt

Kommunstyrelsen:	Styrning/ledning/samordning	2 000 tkr
	MEGA +	400 tkr
Barn och utbildnings-		
nämnden:	För insatser att öka elevernas resultat	3 000 tkr
Omsorgsnämnden:	Framtida utmaningar och en ekonomi i balans	3 000 tkr
Kultur och fritids-		
nämnden:	Drift nya anläggningar Vilans fritidsområde	500 tkr
Samhällsbyggnads-		
nämnden:	Förstärka planarbetet	500 tkr

Kommunstyrelsen

- Samverkan mellan bolag och mellan nämnder och bolag ska stärkas. En översyn ska göras i de förvaltningar och bolag som bedriver liknande verksamhet för att ta tillvara kompetens och utrustning som kan nyttjas mer resurseffektivt för största möjliga kommunnytta.
- Alla medarbetare i kommunen ska ha möjligheter till kompetensutveckling och erbjudas jämlika och likvärdiga friskvårdsinsatser/personalaktiviteter. Arbetet med kompetensförsörjning och rekrytering är av stor betydelse och ska utvecklas genom den antagna strategin för kompetensförsörjning.
- Avtalstrohet och uppföljning av upphandlingar är viktigt, samt att säkerställa att förväntad kvalitet erhålls i förhållande till inköpspris.
- Kommunen bör vara ett föredöme och ligga i framkant när det gäller sociala krav, arbetsrättsliga villkor och miljöanpassad upphandling, där även minskade transporter vägs in som krav.
- Se över och utöka IT-säkerheten för minskad sårbarhet och ökad robusthet.
- Kommunen bör upprätthålla god beredskap inom områden där risker identifierats, samt utveckla arbetet kring civilt försvar.
- Kommunen ska ha beredskap att möta de krav som följer av totalförsvarets upprustning, där räddningstjänsten kommer få ett utökat uppdrag från staten, och värna samverkan med frivilligkrafterna inom civilt försvar.
- Kommunen vill fördjupa och utveckla samarbetet med polisen, på alla nivåer, för att stärka det brottsförebyggande arbetet, med särskilt fokus på barn och ungdomar, samt droghantering.
- Arbetet för ökad transparens och att tillgängliggöra offentliga handlingar har hög prioritet.
- Se över det uppdrag som kommunalförbundet Göliska IT har, så det blir funktionell verksamhetsutveckling med mer av digitaliseringens möjligheter.
- Utred möjligheterna att initiera internationellt erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling för kommunens verksamheter.

- Skara ser positivt på samarbete och samverkan med andra kommuner för att lösa viktiga uppgifter och för gemensam nytta.
- Skara ska vara en attraktiv studentstad och gemensamt med andra skolhuvudmän som är belägna inom kommunen arbeta för att fler studenter stannar kvar i Skaraborg efter sin studietid.
- Kommunen ska arbeta för en ännu bättre kollektivtrafik som bidrar till att Skaraborg kan bli landets fjärde största arbetsmarknadsregion. Expressbuss utmed E20, vilket nu förs dialog om, kommer att kunna vara en viktig del i detta för att få till en hel kollektivtrafiklinje.
- Ett välmående näringsliv är grunden för en väl fungerande arbetsmarknad.
- Kommunen ska bidra till ett gott företagsklimat i hela Skara. Fortsatt samarbete med MEGA + är av vikt.
- Enheten för tillväxt och näringsliv bör vara en naturlig första kontakt för såväl Skaras företagare som för företag från andra orter som är intresserade av att etablera sig i kommunen. Enheten ska aktivt marknadsföra Skara som etableringsort i lämpliga forum.
- Arbetet med att öka kommunens markinnehav ska prioriteras. Genom markförvärv skapas förutsättningar för bostäder och nyetablering av verksamheter och vidareutveckling av befintliga företag i hela kommunen. Den mark som förvärvas ska antingen kunna exploateras eller användas som bytesmark.
- Genom en snabb och effektiv planprocess ska tillskapandet av tomter för attraktiva bostadsområden och verksamhetsområden i tillräcklig omfattning tillskapas. Även identifiera och erbjuda lämpliga tomtluckor på landsbygden för egna hem.
- Kommunen ska genom MEX, vara en aktiv part på fastighetsmarknaden i alla delar av kommunen och även identifiera fastigheter som kan användas som bytesobjekt vid kommande exploatering.
- I en växande kommun är det nödvändigt att arbeta med hållbart resande. Alla trafikslagen behöver god tillgänglighet då Skara ligger mitt i Skaraborg. Gång, cykel och kollektivtrafik bör ta en ökande andel av trafiken.
- För att hela kommunen ska kunna leva och utvecklas krävs det att det mindre vägnätet rustas upp, vilket gäller både det statliga vägnätet och det finmaskiga vägnätet som oftast är lokala vägsamfälligheter. Den kommunala vägplanen ska revideras. Stödet till enskilda vägar ska ses över.
- Kommunen ska bidra till att det skapas förutsättningar för ett ökat nyföretagande. Kommunens samarbete med nyföretagarcentrum ska utvecklas.
- Åtgärder som stödjer människor att komma tillbaka och etablera sig på den ordinarie arbetsmarknaden, genom arbete, praktik och utbildning, ska vara styrande för kommunens arbetsmarknadspolitik.
- Kommunen bör vara varsam med den resurs som åkermark och betesmark utgör, värna jord- och skogsbruket och verka för Skara som en grön utvecklingsarena genom Green Innovation Park (GIP) och dessa samverkanspartners.

Nämnden för Service och teknik

- Gestaltning av våra infarter till Skara, även till Ardala, Axvall, Varnhem och Eggby, ska vara välkomnande med grön och blommande växtlighet, som är långsiktigt hållbar.
- Våra sjöar och vattendrag ska underhållas, så att vi ska kunna se vattenspeglar.
- Vackra hållbara planteringar med blommor, buskar och träd ska vara återkommande inslag runt om i alla våra tätorter, för att öka trivsel och för att det är bra för vår miljö.
- För att öka intresset för odling, är det en fördel att kunna anlägga odlingslotter i anslutning till förskolor, skolor och äldreboende.
- Miljövänliga, trygga och säkra lekplatser ska finnas i Skara och våra tätorter, för att främja barnens leklust och rörelse, även som en spontan mötesplats för deras vårdnadshavare.
- Kommunen ska vid nybyggnation alltid pröva möjligheten att installera solceller. På befintliga byggnader installeras solceller där det är lämpligt.
- Erbjudna ändamålsenliga lokaler för kommunens verksamheter, som är yteffektiva.
- Ta fram uppdaterade underhållsplaner för våra egna fastigheter, som bör kunna gälla en tioårsperiod.
- Utred hur våra barn och unga upplever skolmåltiderna med mål att fler ska äta.
- Utred hur våra äldre ska få större trivsel kring måltiden.

- Kommunens gator, torg och fastigheter, ska vara städade, fria från nedskräpning och klotter, för att öka trivseln.

Barn- och utbildningsnämnden

- Utarbeta metoder för att tidigt upptäcka barn/elever i behov av anpassningar och särskilt stöd, samt skyndsamt erbjuda adekvata insatser.
- Arbeta fram stödjande strukturer som möjliggör för varje medarbetare att systematiskt förbättra den egna och den gemensamma undervisningspraktiken.
- Utred möjligheten för eleverna att kunna börja dagen med en enkel frukost, för att de bättre ska kunna tillgodogöra sig undervisningen.
- Utred möjligheten att samverka mellan BUN och KoF avseende bemanning av skolbiblioteken med utbildade bibliotekarier.
- Göra en genomlysning av kvaliteten och personaltätheten på kommunens fritidshem.
- Ge samtlig personal grundkompetens att inom ramen för utbildningen kunna möta elever med psykisk ohälsa på ett adekvat sätt, samt ges kunskaper om vilken instans inom vården man vid behov kan slussa vidare till.
- Ge elevhälsans professioner på varje enhet särskild kompetens inom området så att de känner sig trygga i att kunna vägleda personalen kring frågor om psykisk ohälsa och/eller problematisk skolfrånvaro.
- Se över och förstärka de kommungemensamma rutinerna för närvaro/frånvaro.
- Likvärdigheten i kunskapsresultat mellan kommunens skolor ska öka. Utgångspunkten vid fördelning av resurser till skolorna ska vara att elever behöver olika mycket hjälp och att resurser ska fördelas utifrån behov. Barnets/elevens behov ska vara i centrum och ligga till grund för bemanning och gruppernas sammansättning.
- Nämnden ska säkerställa att Samverkan Skola Arbetsliv, SSA-arbetet i kommunen bidrar till att eleverna ges inblick i ett kommande yrkesliv som inte begränsas av könstillhörighet, social- eller kulturell bakgrund, samt ges insyn i och kunskap om arbetsmarknadens behov.
- Heltidsmentorerna ska utgöra ett tryggt och motiverande stöd för elever som under en period behöver mer vuxenkontakt, samt stötta lärare med de mest arbetskrävande mentorsuppdragen. Rektor leder och fördelar arbetet och har därmed frihet att använda heltidsmentorernas kompetens på det sätt som bäst gynnar verksamheten.
- Nämnden tillförs medel för satsning på den organisatoriska fördelningsmodellen på Katedralskolan, för att långsiktigt säkerställa ett brett programutbud och en ekonomi i balans. Arbetet med att nå målet om 700 elever 2027 ska fortgå.
- I samverkan med andra förvaltningar och näringsliv, ska nämnden klarlägga vilka behov av kompetensutveckling/kompetensförsörjning, samt utarbeta utbildningsvägar där vuxenutbildningen bidrar till att möta arbetsmarknadens behov.
- Nämnden ska utvärdera Katedralskolans lokala styrelse med fokus på dess uppdrag och resultat.
- De internationella utbytesresor som genomförs ska följa skollagens krav på likvärdighet samt gällande avtal för medföljande personal. Nya rutiner bör arbetas fram.

Omsorgsnämnden

- Ett hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt bör bedrivas för att skapa en bra arbetsmiljö, som ska bidra till minskad sjukfrånvaro. Goda exempel ska spridas inom kommunkoncernen. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är viktigt, där skyddsombuden har en betydande roll vilka behöver löpande fortbildning.
- Kommunen ska arbeta förebyggande och kunskapen ska öka i alla verksamheter för att bekämpa våld i nära relationer.
- Pröva självstyrande hemtjänstgrupper, där personalen får inflytande och känner sig delaktiga i sitt arbete, vilket kan leda till att stress och sjukskrivningar minskar.
- Äldreomsorgen behöver ha ett närvarande ledarskap, för att stärka och utveckla arbetsmiljön. Likaväl behöver medarbetarskapet stärkas för ökad förståelse. Den tillitsbaserade organisationen bör vara en självklarhet.

- Arbetsmarknadsenheten (AME), vuxenutbildningen och socialtjänsten har i uppdrag att gemensamt arbeta med utgångspunkten att ingen med arbetsförmåga ska sakna sysselsättning. Kommunen ska arbeta med åtgärder så att långvarigt bidragsberoende motverkas.
- Samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska bidra till en tydlig rollfördelning mellan de olika aktörerna, vilket bl.a. görs genom deltagande i Samordningsförbundet Skaraborg. Bra projekt ska implementeras.
- Tidiga insatser, validering, matchning och kunskaper i svenska språket skapar förutsättningar för stabil etablering på arbetsmarknaden.
- Aktiva åtgärder ska bidra till att utrikesfödda kvinnor i högre utsträckning kan etablera sig på arbetsmarknaden, för att motverka utanförskap i generationer.
- Kommunens insatser för att motverka långvarigt bidragsberoende ska utvecklas och effektiviseras.
- Kommunen ska ge stöd till enskilda som behöver hjälp till följd av missbruk av alkohol, droger eller som är spelberoende. Unga och unga vuxna är särskilt viktiga målgrupper, där det förebyggande arbetet behöver stärkas.
- Genom dialog med berörda intresseorganisationer kan framtidens äldreomsorg och boenden för äldre planeras och utvecklas, vilket med fördel kan göras i det kommunala pensionärsrådet.
- Hemtjänsten ska organiseras så att den äldre känner sig trygg i det egna boendet, där kvinnor och män får vård och omsorg på lika villkor.
- Hemtjänsten ska utvecklas så att den enskildes vård- och omsorgsinsatser stärks så att behoven blir tillgodosedda, och upplevas ha god kvalitet.
- Kontinuitet i bemanningen skapar trygghet för den äldre och kommunens personalpolitik ska vara anpassad för att möta detta behov. Trygga anställningar ger personalen arbetsro vilket i sin tur ger förbättrade förutsättningar för en verksamhet med hög kvalitet.
- Tillsammans med regionen och 49 kommuner i VGR finns ”Färdplanen god och nära vård”, en länsgemensam strategi för att stödja omställningen till en god och nära vård, att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans utifrån den enskildes behov. Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen. Den här strategin ska Skara kommun vårda och vara med och utveckla de intentioner som finns där.

Kultur- och fritidsnämnden

- Kommunen bör utveckla Skaras kulturkvarter till en central mötesplats, med de båda biblioteksbyggnadernas verksamhet, kyrkan, Skolscenen, Djäknestallet, Veterinärmuseet, Kråks vårdshus och Västergötlands museum, tillsammans med de intressenter som finns här.
- Folkbildningen genom bl.a. studieförbunden bör ha frihet och möjlighet att utvecklas, där varje satsad kommunal krona ger ytterligare 3-4 kronor i statsbidrag till folkbildningen att bedriva en bredare verksamhet som kommer till gagn för Skaraborna.
- Bibliotekets viktiga roll ska värnas och utvecklas genom att pröva olika, lokalt anpassade aktiviteter som t ex läsförmedling åtgärder/insatser för barn och unga. Arbete behövs för att öka tillgängligheten till bibliotekstjänster för invånarna.
- Fritidsgårdsverksamheten är viktig och behöver ses över och utvecklas, där Stureplan med sin verksamhet behöver synkas med kultur och fritidsverksamheten i syfte att dra nytta av varandra och smartare utnyttja de resurser som finns så de kommer barn och unga till del.
- Anläggningar är av stor vikt för att tillgodose föreningslivets behov. Vilans fritidsområde utvecklas och gestaltas med fler anläggningar som kommer att locka fler utövare och besökare. Affärsplan behövs för att få föreningar från andra orter i både Sverige och utomlands, att förlägga sina träningsläger/cuper till kommunen, vilket genererar en positiv besöksturism till vår kommun.
- Petersburg är en grön mötesplats för rörelse, lek och natur och kommer fortsatt att kunna utvecklas med en ny föreningsbyggnad.
- I Skara finns många vandringsleder och promenadstigar, vilka ska vara öppna, inbjudande och skall underhållas, men också marknadsföras.
- Barn och ungdomsverksamhet ska fortsatt kunna hyra kommunens lokaler utan kostnad, med syfte att uppmuntra att barn och unga aktiverar sig på sin fritid och främja rörelse.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Genom en snabb och effektiv planprocess ska tillskapandet av tomter för attraktiva bostadsområden och verksamhetsområden i tillräcklig omfattning tillskapas. Även identifiera och erbjuda lämpliga tomtluckor på landsbygden för egna hem.
- Kommunens samhällsplanering ska bygga på en långsiktig hållbar utveckling med hänsyn till ekonomiska, miljömässiga, sociala och kulturella värden.
- Kommunen ska planera för variationsrika bostadsområden, där alla kan bo och trivas under hela livet, med olika hustyper och storlekar men också med olika upplåtelseformer, i kommunens alla delar.
- Möjlighet till rörelse, aktivitet och möten ska beaktas vid utvecklingen av nya bostadsområden liksom närhet till parker och skogsområden för rekreation och fritidsaktiviteter, där planeringen ska vara att man ska ha högst 300 meter till närmaste grönområde från bostaden.

1.4 Kommunfullmäktiges beslut, § 78

Kommunfullmäktige beslutar att:

fastställa budgetanslag till styrelser, nämnder och verksamheter för år 2024 enligt föreliggande förslag till driftbudget,

fastställa inriktningen för åren 2025-2026 som underlag för nämndernas fortsatta planering,

fastställa skattesatsen för år 2024 till 21 kronor och 90 öre per skattekrona,

fastställa i budgeten angivna mål,

fastställa i budgeten angiven resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys,

fastställa investeringsbudget för 2024 med planeringsåren 2025-2028,

fastställa maximal låneram under 2024 enligt följande: maximal låneram för kommunkoncernen 1 380 mnkr fördelat på Skara kommun 850 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB 450 mnkr, Skara Energi AB 80 mnkr,

fastställa utdelning om sammantaget 6 mnkr år 2024 från de kommunala bolagens resultat enligt följande: Skara Energi AB 6 mnkr, Centrumbostäder i Skara AB 0 mnkr.

bemyndiga kommunstyrelsen att under 2024 omsätta och uppta lån inom beslutad låneram.

bemyndiga kommunstyrelsen att fördela centrala lönejusteringsmedel 2024 till nämndernas kommunbidrag.

bemyndiga kommunstyrelsen att fatta beslut om tekniska justeringar av kommunbidrag till nämnder och styrelser under förutsättning att ärendena inte är av principiell art.

I övrigt fastställa förslaget till budget för år 2024 samt i budgetförslaget uppdrag och inriktningar samt i övrigt godkänna förslaget till plan för åren 2025 och 2026.

1.5 Ekonomisk översikt

1.5.1 Sammanfattning

Den sammantagna bedömningen är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som botten 2024. Kommunsektorn drabbas speciellt genom låg historisk ökning av skatteunderlaget åren 2023–2024. Dessutom urholkas köpkraften av den höga inflationen dessa år.

1.5.2 Den samhällsekonomiska utvecklingen i Sverige (SKR)

Fortsatt hög inflation präglar både världsekonomin och Sverige under 2023 och nästa år. Toppen på inflationen ser ut att ha passerat i flertalet länder inklusive Sverige men den beräknas inte komma ned till centralbankernas inflationsmål förrän i slutet av 2023, eller långt in i 2024. En bidragande orsak till att inflationen i år väntas falla näst intill synkroniserat i många länder, och även Sverige, kommer av att de internationellt satta energipriserna antas blir lägre än för ett år sedan. SKR gör bedömningen att Riksbanken (liksom andra centralbanker) hellre tar i för mycket än för lite i bekämpningen av inflationen för att inte riskera en alltför utdragen period med inflation över målnivån. Riksbanken antas därför höja styrräntan ytterligare en gång under 2023, till 3,75 procent. Efter en kort period av normalisering och återhämtning efter pandemin går ekonomin återigen in i en lågkonjunktur under 2023. Det är främst de delar av efterfrågan som är räntekänsliga som bidrar till konjunkturedgången; hushållens konsumtion och investeringarna, främst bostadsinvesteringarna. Under 2023 beräknas BNP minska med 1,0 procent, främst drivet av att både hushållens konsumtion och investeringarna i ekonomin faller. Att hushållens konsumtion minskar är mycket ovanligt. Det har endast inträffat en enda gång efter 90-talskrisen (i volym och på helårsbasis); år 2020, till följd av pandemirestriktionerna. Även offentlig konsumtion utvecklas svagt och landar på noll-tillväxt 2023. Den statliga konsumtionen ökar dock, till följd av ambitionshöjningar inom främst försvaret och rättsväsendet. Kommunsektorns konsumtion minskar däremot till följd av det dystra ekonomiska läget samt, för regionerna, en fortsatt utfasning av pandemirelaterade åtgärder. Arbetslösheten bedöms tillfälligt öka till 9,0 procent 2024 innan den faller tillbaka igen. För 2024 bedöms skatteunderlagets utveckling vara något svagare men fortfarande i linje med den historiska utvecklingen. Skatteunderlaget är uppreviderat åren 2025 och 2026. Det är en följd av att lägre reallöner antas komma att öka arbetskraftutbudet framöver, dels genom högre medelarbetstid (att löntagare vill gå från deltid till heltid exempelvis) och dels genom att individer jobbar något längre innan de går i pension. Därtill fortsätter konjunkturåterhämtningen under denna period.

Nyckeltal för den svenska ekonomin. Procentuell förändring.

	2022	2023	2024	2025	2026
BNP, %	2,7	-1,0	1,6	3,3	2,6
Arbetade timmar	2,4	0,8	0,6	2,0	1,7
Relativ arbetslöshet, %	7,5	8,1	9,0	8,6	7,7
Timlön, nationalräkenskaperna	3,9	3,9	3,7	3,4	3,3
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,7	3,4	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,4	1,8	1,8	2,0
Inflation, KPI	8,4	7,6	2,1	1,1	1,9
Skatteunderlagstillväxt, % (snitt 10 år)	4,1	4,3	4,4	4,4	4,5

Olika skatteunderlagsprognoser. Procentuell förändring.

	2022	2023	2024	2025	2026	2022-2026
SKR, april	5,4	4,3	4,0	4,8	4,7	25,4

	2022	2023	2024	2025	2026	2022-2026
Regeringen, april	5,4	3,8	4,6	4,4	4,0	23,5
ESV, mars	5,1	4,3	3,7	4,2	3,9	23,0

Akkumulerat under 2022–2026 har SKR reviderat upp ökningen av skatteunderlagsprognoseerna sedan februari. Ekonomistyrningsverkets marsprognos visar en svagare prognos än SKR. Regeringens ackumulerade prognos till 2026 är också svagare än SKR:s, speciellt står 2024 ut som ett mycket svagt år vilket främst kan hänföras till att de har en ökning av lönesumman som är 1,2 procentenheter lägre.

Jämförelse av prognoser

För perioden som helhet fram till och med 2026 visar den prognos som regeringen presenterade i vårpropositionen en mindre ökning av skatteunderlaget än SKR:s nuvarande bedömning. SKR:s beräkning visar högre ökningstal för 2024 och 2025 medan regeringen istället räknade med högre skatteunderlagstillväxt 2023 och 2026. Prognosdifferenserna 2024–2025 förklaras av att regeringen då prognosticerar en lägre BNP-tillväxt och dessutom en mycket sämre utveckling på arbetsmarknaden dessa år (arbetade timmar). SKR har därtill högre löneökningar under hela prognosperioden samtidigt som regeringen har lägre prognoser på andra komponenter än lönesumman sammantaget (jämfört med SKR).

Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling, tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

RUR	2022	2023	2024	2025	2026
Snitt 10 år	4,1	4,3	4,4	4,4	4,5
Årlig ökning	5,9	4,2	4,0	4,8	4,7
Differens	1,7	-0,2	-0,4	0,3	0,2

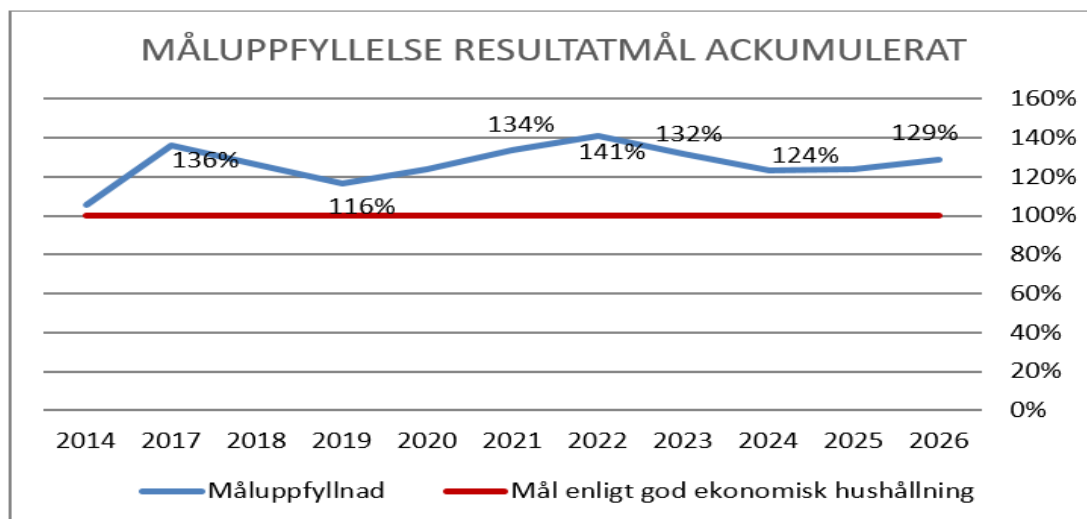
Under 2023 och 2024 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt.

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

1.5.3 Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning

Skara kommun har antagit och definierat vad god ekonomisk hushållning betyder och beslutat om finansiella mål för att följa utvecklingen. Denna utveckling mäts från år 2000 och framåt.

Diagrammen visar måluppfyllnaden för åren 2000-2026 enligt beslutad och prognostiserad investeringsnivå över åren och budget avseende resultatet för 2023 samt de budgetantagande som ligger för perioden 2024-2026. Den budgeterade resultatnivån tillsammans med investeringsvolymen för år 2024-2026 innebär fortsatt att kommunens resultatmål håller sig över målvärdet och är uppfyllt.

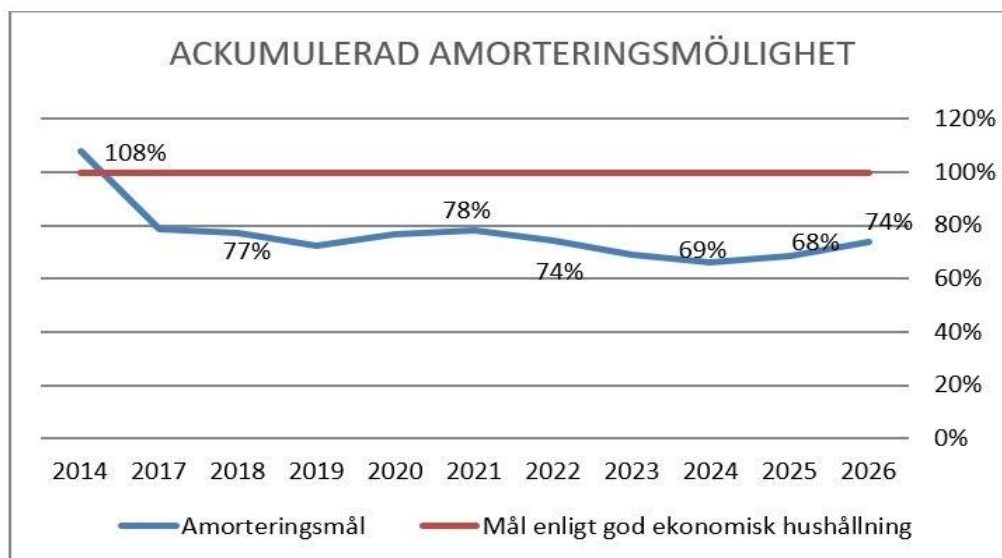

Amorteringsmålet ska påvisa kommunens utveckling av kassaflöden och trenden därav. Målet ska också påvisa

att ju högre låneskuld desto bättre kassaflöde behövs för att hantera låneskulden. Dvs. risken i en hög upplåning.

Tidigare investeringsbeslut (pågående innan och påbörjade 2023) uppgår till cirka 320 mnkr samt tillkommer att investeringsbudgeten för 2024-2026 uppgår till cirka 258 mnkr. Sammantaget 578 mnkr. Avskrivningar uppgår till cirka 72 mnkr, ((snitt 2023-2026) påverkar ej kassaflödet), samt resultatnivå på cirka 25 mnkr, (budgeterat snitt 2023-2026), ger ca 97 mnkr årligen, eller 390 mnkr för innevarande år 2023 och budgetperioden 2024-2026. En skillnad i kassaflöde för perioden som helhet på cirka 190 mnkr som behöver finansieras med upplåning.

Måltrenden understiger målvärdet för perioden då kommunens kassaflöde inte räcker till för den investeringsintensiva period som kommunen haft och har men målvärdet väntas bottna 2024 för att sen vända uppåt.

1.6 Ekonomiska förutsättningar

1.6.1 Balanskravsavstämning

Kommunallagens balanskrav innebär att kommunens resultat ska uppgå till minst noll. Om underskott uppkommer ett år ska förlusten täckas inom de kommande tre åren. Lagregler ger kommunerna en möjlighet att styra över resultat från bra tider till sämre tider genom resultatutjämningsreserver. Om en kommun har en positiv soliditet har man möjlighet att avsätta pengar till en reservfond om resultatet överstiger 1,0 procent av skatteintäkter och de generella bidragen. Vid en negativ soliditet måste resultatnivån vara över 2,0 procent av skatteintäkter och de generella bidragen. Skara kommun har vid 2023 års ingång en soliditet på 22 procent inklusive pensionsförpliktelser vilket ger möjlighet att avsätta medel om resultatet överstiger 12,9 mnkr.

Skara kommun har inget underskott enligt lagen om balanskravet att återställa vid upprättande av budgeten för år 2024. Skara kommun har efter 2022 års bokslut en resultatutjämningsreserv som uppgår till 186,7 mnkr som kan användas i tider med svag intäktsutveckling. Under 2023 och 2024 finns denna möjlighet att ta del av reserven då den årliga ökningen av skatteunderlaget enligt prognos understiger genomsnittlig utveckling för den senaste 10 årsperioden.

Tkr	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Kommunens budget 2023	Kommunens budget 2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	63 846	60 989	1 000	1 524
- Samtliga realisationsvinster	-275	-863	0	0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	0	0	0	0

+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	69	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	-897	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	63 571	59 298	1 000	1 524
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-51 651	-46 788	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Balanskravsresultat	11 920	12 510	1 000	1 524

1.6.2 Beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag

Avgörande för skatteunderlagsutvecklingen och därmed kommunens största intäktskälla är sysselsättningsutvecklingen och löneutvecklingstakten i hela landet. Precis som ekonomin fortsätter skatteunderlaget att bromsa in under 2023, men upprätthåller ändå en ökning i linje med en historisk utveckling. Även 2024 är skatteunderlagets utveckling något svagare men fortfarande i linje med den historiska utvecklingen. Under åren 2025–2026 ökar skatteunderlaget mer till följd av fler arbetade timmar i ekonomin.

Den skatteprognos som ligger till grund för beräkningarna är SKR:s prognos 2024-04-27.

Skara kommun tar under 2024 ut 21,90 kr i kommunalskatt. Budgetberäkningarna framåt på planperioden bygger därmed på en förändrad kommunalskatt.

Hur stort utfallet för de generella statsbidragen blir regleras i de kommunala utjämningsystemen mellan kommunerna och har förstärkts från tidigare år.

Ytterligare en parameter som är av betydelse för utfallet är befolkningsstorleken och dess utveckling över tiden.

Siffran som ligger till grund för skatteberäkningen är befolkningmängden och denna uppskattas enligt prognos till 18 928 invånare för budgetår 2024, 19 101 invånare för 2025 samt 19 274 invånare för 2026. (Invånarantalet per 31 december 2022 uppgick till 18 755)

Skatter och bidrag Skara kommun

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Planår 2025	Planår 2026
Skatteintäkter	942 531	960 912	964 307	1 019 978	1 068 650	1 118 481
Inkomstutjämning	207 323	232 975	225 424	238 285	254 101	270 838
Kostnadsutjämning	-2 463	-714	94	10 145	10 346	10 638
Regleringsbidrag	51 891	28 606	43 831	42 795	31 594	24 367
Strukturbidrag	0	0	0	0	0	0
LSS-utjämning	389	6 373	7 262	8 927	9 009	14 091
Fastighetsavgift	43 479	45 271	44 712	45 093	45 093	45 093
Övriga bidrag	7 887	0	0	0	0	0
Summa	1 251 037	1 273 423	1 285 630	1 365 223	1 418 793	1 483 508

Skattenivåer kommuner Skaraborg

Kommun (procent)	Budgetår 2022	Budgetår 2023	Budgetår 2024
Essunga	21,57	21,57	
Falköping	21,95	21,95	
Grästorp	21,99	21,99	
Gullspång	22,49	22,49	
Götene	22,12	22,12	
Hjo	21,57	22,00	
Karlsborg	21,32	21,32	
Lidköping	21,26	21,26	
Mariestad	21,26	21,26	
Skara	21,50	21,50	21,90
Skövde	21,61	21,61	
Tibro	21,21	21,71	
Tidaholm	22,07	22,07	
Töreboda	21,72	21,72	
Vara	21,77	22,37	
Ovägt medel	21,69	21,80	

1.6.3 Finansförvaltningen

Finansförvaltning

Finansförvaltningen hanterar vissa interna poster som har sin motpart på förvaltningarna. En post är internräntan som finansförvaltningen debiterar ut på nämndernas tillgångsmassa för kapitalbindningen. Vidare hanteras löneökningsmedel på finansförvaltningen för att under året fördelas ut till respektive förvaltning utifrån storleken på avtalen. PO-pålägget tas ut internt av finansförvaltningen på samtliga löner och används för att betala in arbetsgivaravgifter för personalen. Dessa går främst till pension och sjuk- och olycksfallsförsäkringar.

Finansförvaltningen hanterar likaledes kommunkoncernens samtliga lån och kreditflöden (internbank). Denna verksamhet syns under resultaträkningens finansiella intäkter och kostnader och benämns ofta som finansnettot. Detta består av externa räntekostnader samt andra bank- och finanskostnader samt ränteintäkter som kommunen i sin tur får för vidareutlåning till kommunens bolag.

Pensioner

PO-pålägget som tas ut från nämnderna täcker inte utbetalningar som benämns "gamla utbetalningar" utan dessa budgeteras separat på finansförvaltningen. Denna del hänförs till kommunens ansvarsförbindelse varav pensionsförpliktelser uppgick till ca 344 mnkr vid utgången av 2022.

Budgeterad pensionskostnad på finansförvaltningen för täckning av pensionskostnader uppgår för budgetår 2024 till 23,3 mnkr.

Finansiella poster

I finansiella poster ingår räntekostnader och intäkter på långfristiga skulder och utlåning samt på checkräkningskredit och övriga bankkostnader. Skara kommun ansvarar för hela den kommunala organisationens upplåning inkl. de kommunala bolagen. I de finansiella intäkterna ingår också utdelning från de kommunala bolagen.

Kommunkoncernens långfristiga skulder mot kreditinstitut uppgick vid bokslut 2022 till 743,5 mnkr.

Under 2023-2024 kommer kommunkoncernen sannolikt att behöva ta upp ytterligare lån för att finansiera investeringar enligt tänkt plan. Den genomsnittliga räntekostnaden för de långfristiga skulderna uppskattas att uppgå till 23,5 mnkr 2024. (Räntan ökar jämfört med tidigare år).

Ränteintäkterna inkl. utdelningar beräknas till 16,5 mnkr vilket ger ett negativt finansnetto på 7,0 mnkr för

2024. Ränteintäkterna kommer sig av att kommunen lånar ut till de kommunala bolagen och har ett räntepåslag på dessa lån. Detta räntepåslag görs för att leva upp till lagen om konkurrensneutralitet då de kommunala bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad samt för en ökad kommunal administrativ belastning.

Skara kommun har år 2024 budgeterat för en utdelning från Skara kommuns bolag på 6,0 mnkr. Skara Energi AB förväntas lämna 6,0 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB förväntas inte lämna utdelning då de lyder under andra regler som allmännyttigt bostadsbolag.

Bedömning av lånebehov

Avskrivningar och årliga resultat ska ge likviditet till investeringarna. Sammantaget beräknas avskrivningarna uppgå till cirka 75-78 mnkr årligen under perioden medan resultatnivån enligt budget är runt 34 mnkr sett över treårsperioden.

Den investeringsvolym som kan klaras med egna medel beräknas för perioden 2024-2026 uppgå till omkring 330 mnkr varav verksamhetens resultat uppgår till ca 100 mnkr och avskrivningarna till ca 230 mnkr. Investeringsvolymen för perioden 2024-2026 uppgår enligt investeringsplanen till 258 mnkr. Därutöver tillkommer investeringsobjekt som är påbörjade eller påbörjas innan budget och planperioden motsvarande cirka 100 mnkr samt investeringar i Vilan-området, vilket sammantaget landar på omkring 350-400 mnkr i investeringsvolym 2024-2026. Upplåningsbehov finns i första hand 2024 och 2025 där resultaten och avskrivningarna inte räcker till för att möta investeringsutgifterna.

Sammantagen bedömningen av upplåningsbehovet:

År 2024: Skara kommun 200 mnkr

År 2025: Skara kommun 65 mnkr

År 2026: Skara kommun -100 mnkr (amortering)

Låneramar per bolag

Centrumbostäder; Relaterat befintliga lån och kommande investeringar har bolaget ett lånetak fram till och med 2023-12-31 på 400,0 mnkr. Centrumbostäders låneskuld uppgår vid upprättande av budget till 317 mnkr.

Bolagets investeringsplan för perioden 2024-2028 uppgår till ca 170 mnkr varav extern finansiering för 2024-2028 bedöms uppgå till ca 50 mnkr utöver det bolaget genererar i eget kassaflöde. Därför föreslås en höjning av bolagets låneramar med motsvarande 50 mnkr till 450 mnkr från och med 2024-01-01.

Skara Energi AB har amorterat ner låneskulden helt. Lånetaket för år 2024 kvarstår och fastställs för år 2024 till 80,0 mnkr.

1.6.4 Budgetramar

Internränta

Tillgångar som är föremål för internränta är i förutsättningar för nämnderna beräknad med 1,0 procent. Internräntan föreslås till 2,5 procent för 2024 och planåren. Det innebär att motsvarande mellanskillnad (budgetpost) återfinns inom finansförvaltningen och kommer kompenseras under 2024. Räntan betalar nämnderna på sina respektive tillgångar in till en central post som i sin tur används till att betala kommunens externa räntekostnader.

Kompensation för löne- och prisökningar

Skara kommun använder en ramuppräkningsmodell för att inte urholka den befintliga verksamheten över tiden med löne- och inflationstillväxten. Politiska beslut ska justera nivån på den kommunala verksamheten och ge en tydlighet i politiska ambitionsnivåer och förändrade politiska prioriteringar. Varje år beroende på utfallet i lönerörelsen ökar kommunens lönekostnader med mellan 20,0 och 35,0 mnkr och dessa avsätts och ackumuleras i en central post och fördelas ut till respektive nämnds kommunbidrag i relation till utfallet. Om utfallet överstiger vad kommunen budgeterat får förnyade politiska prioriteringar göras.

Nämndernas kommunbidrag har kompenserats med förväntad prisutveckling för varor och tjänster. Denna kompensation har tilldelats och ingår i de kommunbidrag som nämnden erhållit.

Inflationsuppräknings har inte gjorts fullt ut på fastighetshyror. Nämnderna har kompenserats med 1,0 procent för 2024.

Kompensation för ändring av personalomkostnader

Personalomkostnadspålägg, PO-pålägg, tas liksom internräntan ut till en central post under finansförvaltningen, fast på nämndernas löneutbetalningar. Nämndernas ramar utgår från 2023 och en kompensationsnivå om 42,75 procent. Justering av kompensation 2024 sker utifrån förväntad ökad kostnad för PO-påläggets pensionsdel. Innebär en budgeterad kompensationsnivå på nämnderna om 44,5 procent för budgetåret 2024 och 41,0 procent för planåren.

Kompensation till nämnder har också skett utifrån att Service och Teknik höjer priser mot köpande förvaltningar med motsvarande för att täcka sin kostnadsökning för kost och lokalvård. Vad gäller fastighetshyror ska dessa räknas upp med maximalt 1,0 procent för år 2024.

Löne- och KPI kompensation

	Budget 2023	Budget 2024	Planår 2025	Planår 2026	2023-2026
Kompensation löner, %	2,5	3,7	3,4	3,3	12,9
Kompensation KPIF, % *	4,5	1,8	1,8	2,0	10,1
Kompensation löner, mnkr	21,1	32,7	34,3	33,0	121,1
Kompensation KPIF, mnkr **	12,6	6,7	8,5	9,4	37,2

*Kontogrupp 60 Lokal och markhyror har uppräknats med viktat KPIF index för fastighetshyror -1,03 procent. (viktat Index för fastighetshyror eg. 2,03 procent för 2024)

** Avser netto mellan höjda intäkter och förväntade höjda kostnader exkl. löner.

Demografi och volymförändringar

De identifierade demografiförändringar som kompenseras för är antalet barn och elever samt att det blir fler äldre. Sammantaget har det öppnas upp fler platser inom särskilda boenden och inom LSS från och med hösten 2023 med effekter på 2023 och 2024.

Tkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Barn- och utbildningsnämnd	-1 064	-2 253	-908
Omsorgsnämnd	16 000	0	0
Summa	14 936	-2 253	-908

Nämnders budgetramar

Nämndernas ramar räknas sammantaget upp med 6,3 procent för år 2024 exkl. kommande förändring på internräntan. Detta är en stor ökning som ska kompensera för löner, inflation, investeringar och demografi samt ge en utökad kvalitativ utveckling. Sammantaget har då omsorgen kompenserats med cirka 27,0 mnkr för den första större demografiförändring som kommunen har att hantera mellan 2022-2030. För 2025 räknas ramarna upp ytterligare med mer modesta 1,2 procent, (en effekt av att PO-pålägget förväntas sjunka). För 2026 är uppräknningen mer normala 3,2 procent.

Utifrån att nämnderna får direkt finansiering från riktade statsbidrag för att ibland långsiktigt höja kvaliteten på verksamheten eller riktade satsningar på kompetensstärkande åtgärder så kan dessa ibland utökas och ibland dras bort. Dessa ändringar sker då utifrån att anpassningar till normalt läge kan behöva göras, dvs. en återgång till det som var innan stödet gavs/togs bort. Vid långsiktiga tillskott som riktas mot verksamheterna ska dessa senare övergå till generella bidrag i enlighet med finansieringsprincipen mellan stat och kommun.

1.6.5 Investeringar

Kompensation för investeringsverksamheten

Kapitalkostnadsersättning till nämnder och styrelse har utgått med beräknad kostnad för nya investeringar för åren 2024-2026 i enlighet med investeringsplaneringen. Ersättning har utgått i de fall då investeringen medfört

en ökad driftskostnad för årlig skötsel av tillgången om inget annat sägs. Kompensation ges som regel inte för reinvesteringar i inventarier och maskiner utan dessa ska klaras inom ramanslaget. Kompensation har givits utifrån förväntad tidpunkt då anläggningen tas i bruk. Innebörden av detta är att investeringsbeloppet kan planeras för år 2024 medan ersättning till nämnd i ramarna till exempel ges år 2025.

I de flesta fall är inte tidpunkten för när investeringen tas i bruk och börjar skrivas av känd. Detta ger en svårighet att för året ge rätt kompensation. Kompensationen ges därmed med en halvårseffekt för investeringsåret och det därpå kommande året som huvudregel om inte specificering i tid kan ske.

Kompensation för investeringsverksamheten

Mnkr	Budget 2024	Planår 2025	Planår 2026
Kommunstyrelsen	1,1	1,2	1,2
Nämnd för Service och teknik	0,9	0,7	0,5
Barn- och utbildningsnämnd	1,6	1,7	-0,1
Omsorgsnämnd	0,6	0	0
Kultur- och fritidsnämnd	2,7	0,4	0,1
Samhällsbyggnadsnämnd	0	0	0
Summa	6,9	4,1	1,8

För reinvesteringar i fastigheter samt vissa andra specifika investeringar så samlas ramtilldelning på KS för att sedan justeras ut till övriga nämnder under året då investeringar genomförs/hyra uppstår. Vissa investeringar kvarstår att kompensera.

1.6.6 Effektivisering och förändringar

Effektivisering av verksamheten

För 2024 och planperioden har effektiviseringsprocenten plockats bort på samtliga nämnder.

Effektivisering ska ses som förändrade arbetssätt inom ramen för verksamhetsutvecklande arbete och digitaliseringens möjligheter. Att inte göra det vi gör idag på exakt samma sätt i framtiden. Samtliga ledare och medarbetare har ett ansvar så att verksamheten utvecklar nya arbetssätt för våra medborgare för att säkerställa deras möjlighet att få nuvarande eller högre kvalitet på välfärden även i framtiden. Detta arbete måste ständigt fortgå oavsett de ekonomiska möjligheterna.

Övriga förändringar och ramjusteringar

Kommunstyrelsen tillförs sammantaget 3,25 mnkr från år 2024 varav 1,5 mnkr för gemensam bemanningsenhet och nytt personalsystem, 1,0 mnkr för tillväxt och utveckling samt 0,75 mnkr för tidigare investeringar och politiska satsningar.

Barn- och utbildningsnämnden tillförs medel för den organisationsgrundade fördelningsmodellen, 5,3 mnkr för år 2024, 4,0 mnkr kvarstår för 2025, 2,0 mnkr kvarstår för 2026.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 1,0 mnkr för år 2024 för extra kostnad för borgensåtagande. För åren 2024-2026 tillförs budgetmedel om 1,4 mnkr relaterat bidrag Västergötlands museum, varav 0,7 mnkr från 2024, medel tillkommer med 0,35 mnkr för 2025 respektive 0,35 mnkr för 2026. Budgetmedel om 0,5 mnkr för ökade kostnader Vilan/evenemangsgrupp tillförs från 2024. Vidare permanentas/tillförs 0,2 mnkr från 2024 för att förstärka studieförbundens verksamhet.

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs 1,0 mnkr för år 2024 relaterat minskade intäkter planer och bygglov, 0,5 mnkr kvarstår 2025 för samma ändamål.

Samhällsskydd mellersta Skaraborg tillförs 0,7 mnkr för att möta upp Skaras finansiering av den gemensamma nämnden.

1.7 Finansiella rapporter

1.7.1 Resultatbudget

Resultatbudgeten är en plan över framtida intäkter och kostnader och vad de kommer göra för verksamhetens resultat under en viss tidsperiod. Resultatbudgeten består i huvudsak av intäkter i form av skatteintäkter och statsbidrag samt avgifter som verksamheterna tar ut. Beräknade kostnader utgörs av verksamhetens kostnader och beräknade avskrivningar för befintliga och planerade investeringar. Genom att minska de totala intäkterna med de totala kostnaderna framkommer förändringen av det egna kapitalet (årets resultat).

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	443 489	401 000	483 900	492 000	495 000
Verksamhetens kostnader	-1 576 403	-1 614 423	-1 765 566	-1 788 396	-1 832 383
Avskrivningar	-50 105	-56 000	-75 000	-77 000	-78 000
Verksamhetens nettokostnader	-1 183 019	-1 269 423	-1 356 666	-1 373 396	-1 415 383
Skatteintäkter	942 531	960 912	1 019 978	1 068 651	1 118 481
Generella statsbidrag	308 117	306 138	336 318	341 134	350 936
LSS utjämning	389	6 373	8 894	9 009	14 091
Finansiella intäkter	15 402	13 000	16 500	16 500	16 500
Finansiella kostnader	-22 431	-16 000	-23 500	-23 500	-23 500
Årets resultat före justeringar	60 989	1 000	1 524	38 398	61 125
	0	0	0	0	0
Årets resultat	60 989	1 000	1 524	38 398	61 125

1.7.2 Balansbudget

Den budgeterade balansräkningen visar vilka förväntade tillgångar, skulder och eget kapital som kommunen har vid en viss tidpunkt. Den visar en ögonblicksbild och kan förenklat sägas vara en sammanfattning av resultat- och likviditetsbudgetarna. Den budgeterade balansräkningen har sin utgångspunkt i den ingående balansräkningen. Till skillnad från resultat- och likviditetsbudgetarna visar den budgeterade balansräkningen inte en plan för en period, utan för en specifik tidpunkt. Balansbudgeten visar hur kapital använts (tillgångar) och hur det har skaffats fram (skulder och eget kapital). En kommun kan i princip skaffa kapital på två sätt, dels genom att låna pengar utifrån (främmande kapital/skulder), dels genom att finansiera tillgångar med egna medel som erhålls genom att verksamheterna har lämnat ett ”överskott” (eget kapital). Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

Tkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR					
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	1 123 054	1 303 054	1 403 254	1 457 054	1 409 294
Maskiner och inventarier	50 839	52 000	52 000	52 000	52 000
Summa materiella anläggningstillgångar	1 173 893	1 355 054	1 455 254	1 509 054	1 461 294

Tkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	52 948	52 948	52 948	52 948	52 948
Långfristig utlåning	169 199	190 000	210 000	230 000	250 000
Bidrag till statlig infrastruktur	40 393	35 393	23 393	8 393	3 393
Summa finansiella anläggningstillgångar	262 540	278 341	286 341	291 341	306 341
Summa Anläggningstillgångar	1 436 433	1 633 395	1 741 595	1 800 395	1 767 635
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	6 523	6 523	6 523	6 523	6 523
Kortfristiga fordringar	378 590	378 005	380 355	380 758	392 873
Likvida medel	118 585	70 585	68 235	67 832	55 717
Summa omsättningstillgångar	503 698	455 113	455 113	455 113	455 113
Summa Tillgångar	1 940 131	2 088 508	2 196 708	2 255 508	2 222 748
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	531 215	592 204	593 204	594 728	633 126
Årets resultat	60 989	1 000	1 524	38 397	61 125
Resultatutjämningsreserv	186 730	186 730	186 730	186 730	186 730
Summa eget kapital	778 934	779 934	781 458	819 856	880 981
Avsättningar					
Pensionsåtagande	22 605	20 000	20 000	20 000	20 000
Andra avsättningar	60 519	63 000	63 000	63 000	63 000
Uppskjuten skatt	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	83 124	83 000	83 000	83 000	83 000
Skulder					
Långfristiga skulder	420 431	490 431	540 431	550 431	520 431
Kortfristiga skulder	657 642	735 143	791 819	802 221	738 336
Summa skulder	1 078 073	1 225 574	1 332 250	1 352 652	1 258 767
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 940 131	2 088 508	2 196 708	2 255 508	2 222 748

1.7.3 Kassaflödesanalys

Finansieringsbudgeten innehåller uppgifter om kommunens förväntade finansiella flöden, det vill säga kommunens inbetalningar och utbetalningar under en viss period. Finansieringsbudgeten visar hur kommunen finansierar sin verksamhet och sina investeringar. Finansieringsbudgeten utgår från hur kommunen bedömer att faktiska in- och utbetalningar kommer att se ut, till skillnad från resultatbudgeten som visar beräknade intäkter och kostnader.

Tkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	60 989	1 000	1 524	38 397	61 125

Tkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Justering för av- och nedskrivningar	50 105	56 000	75 000	77 000	78 000
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	11 337	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	122 431	57 000	76 524	115 397	139 125
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-179 687	0	0	0	0
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar	1 630	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	297 607	10 000	16 326	-30 000	-35 000
Kassaflöde från den löpande verksamheten	241 981	67 000	92 850	85 397	104 125
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-220 048	-235 000	-175 200	-130 800	-31 240
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	884	0	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-1 871	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-221 035	-235 000	-175 200	-130 800	-31 240
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0	150 000	100 000	65 000	0
Amortering av skuld	0	0	0	0	-65 000
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-205 228	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-205 228	120 000	80 000	45 000	-85 000
Årets kassaflöde	-184 282	-48 000	-2 350	-403	-12 115
Likvida medel vid årets början	302 867	118 585	70 585	68 235	67 832
Likvida medel vid årets slut	118 585	70 585	68 235	67 832	55 717

1.7.4 Driftsbudget

Driftbudgeteten visar de medel som fullmäktige har anvisat nämnderna för verksamhetsåret 2024. Kommunfullmäktige har också reglerat nämndernas intäkter genom vilka taxor och avgifter som nämnden har rätt att ta ut. Nämnderna har möjlighet att söka erhålla och söka riktade bidrag utöver vad som är anvisat från kommunfullmäktige.

Nämnderna har att planera sin verksamhet inom de medel som anslås netto nedan.

Tkr	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-2 326	-2 382	-2 438	-2 497
Revision	-1 161	-1 189	-1 217	-1 244
Valnämnd	0	-250	0	-700
Överförmyndarnämnd	-1 964	-2 014	-2 064	-2 116
Kommunstyrelsen	-82 604	-86 788	-89 157	-92 863
Nämnd för service och teknik	-32 277	-33 888	-34 853	-36 215
Barn- och utbildningsnämnd	-518 310	-539 511	-545 333	-560 357
Omsorgsnämnd	-517 110	-550 716	-556 831	-576 589
Kultur- och fritidsnämnd	-51 952	-57 870	-58 645	-60 618
Samhällsbyggnadsnämnd	-13 538	-16 770	-16 390	-16 585
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-18 789	-19 807	-20 412	-20 818
Summa nämnders driftsbudget	-1 240 031	-1 311 185	-1 327 340	-1 370 602
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-28 507	-23 272	-22 277	-22 283
Lönejusteringsmedel	-21 132	-32 709	-34 280	-32 998
Justering kapitalkostnad	12 500	34 000	35 000	36 000
Övriga poster*	0	-23 500	-24 500	-25 500
Summa finansförvaltning	-37 139	-45 481	-46 057	-44 781
Verksamhetens nettokostnader	-1 277 170	-1 356 666	-1 373 397	-1 415 383
Skatteintäkter	960 912	1 019 978	1 068 651	1 118 481
Generella statsbidrag	313 885	336 318	341 134	350 936
LSS	6 373	8 894	9 009	14 091
Finansiella intäkter	13 000	16 500	16 500	16 500
Finansiella kostnader	-16 000	-23 500	-23 500	-23 500
Årets resultat	1 000	1 524	38 397	61 125

* Övriga poster avser medel (mellanskillnad) för internräntan som höjs från 1,0 procent (2023) till 2,5 procent från 2024. Budgeteras på finansförvaltning och utfördelas till nämnder 2024 efter utfall.

1.7.5 Investeringsbudget

För perioden 2024-2026 planeras för en total investeringsnivå på ca 258 mnkr.

Sedan tidigare finns beslut där ej aktiverade investeringar löper på cirka 319 mnkr, (överfört av pågående tidigare uppstartade investeringsprojekt till 2023 och investeringar hänförliga till budgetåret 2023).

Sammantaget summerar detta till en investeringsvolym om ca 578 mnkr åren 2023-2026.

Investeringar för att möta demografibehovet framåt är i stort sett hanterat genom Teglagården som står färdig under 2023 men renovering av Vallehemmet och/eller eventuellt ett beslut om ett nytt ersättningsboende behövs troligen för åren 2026-2030.

Projekt (tkr)	Pågående projektbudget > 10 mnkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen						
Inventarier/system		300	300	300	300	300
Djäkneplatsen		0	6 000			
Teglagården	299 000					
Djäknehallen		0	45 000			
Petersburg	10 000	10 000				
Strategiska markinköp		6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Summa Kommunstyrelsen	299 000	16 300	57 300	6 300	6 300	6 300
Nämnden för service och teknik						
<u>Gata/Park</u>						
Toppbeläggningar asfalt		3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Fordon och maskiner		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Inventarier		100	100	100	100	100
Trafiksäkerhetsåtgärder		300	300	300	300	300
Lekplatser		300	300	300	300	300
Skaraborgsgatan/Klostergatan		3 800				
Genomfartsled Axvall, gestaltning o trygghet		500				
Reinvestering komponent gata		500	500	500	500	500
Broar		1 000				
Summa Gata/Park		11 900	6 600	6 600	6 600	6 600
<u>Fastighet</u>						
Fastighet (underhåll) reinvesteringar komponent		13 800	13 800	13 800	13 800	13 800
Säkra fastigheter		500	500	500	500	500
Ny parkering Mariebergskolan		2 000				
Belysningsbyte Skara			10 000			
Laddplatser/laddstolpar kommunala verksamheter		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ombyggnation grupprum skolor		3 000				
Skolgård Gällkvistskolan		8 000				
Förskola Mariebergsområdet	60 000					
Ny förskola i Sörskogen	25 000	40 000				
Vilan etapp 5	53 200					
Bergvärme Ardalaskolan		5 300				
Bergvärme Varnhemsskolan		5 000				
Borrhål för bergvärme Valleskolan			1 500			
Solceller		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Energieffektivisering, hyresjusteras ej		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Summa Fastighet	138 200	82 100	30 300	18 800	18 800	18 800
<u>Kost</u>						

Projekt (tkr)	Pågående projektbudget > 10 mnkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier		70	70	70	70	70
<u>Lokalvård</u>						
Inventarier		250	250	250	250	250
Summa nämnden för service och teknik	138 200	94 320	37 220	25 720	25 720	25 720
Barn- och utbildningsnämnd						
Inventarier 5-10 år		2 500	2 600	2 600	2 700	2 700
Inventarier ny förskola (5 år)			800			
Verksamhetsanpassning		1 000				
Summa Barn- och utbildningsnämnd		3 500	3 400	2 600	2 700	2 700
Omsorgsnämnd						
Gem utrymmen SäBo		300	300	300	300	300
Datorer		800	800	800	800	800
Laddplatser hemvården Trädgårdsgatan		1 250				
Verksamhetsanpassning		500				
Övriga investeringar		400	400	400	400	400
Summa Omsorgsnämnd		3 250	1 500	1 500	1 500	1 500
Kultur- och fritidsnämnd						
Inventarier		200	200	200	200	200
Utsmyckning Skara		200	200	200	200	200
Digitalt kartotek (Ga. Biblioteket)		200				
Bollskyddsnet		250				
Ny vikvägg idrottshall		400				
Läktare Petersburg				1 300		
Digitalisering låssystem			1 500			
Summa Kultur- och fritidsnämnd		1 250	1 900	1 700	400	400
Samhällsbyggnadsnämnd						
Drönare		400				
Summa Samhällsbyggnadsnämnd		400				
Totalt	447 200	119 020	101 320	37 820	36 620	36 620

Teglagården beräknas kosta 320 mnkr där ett investeringsbidrag ingår om 21 mnkr. Redovisas netto här i tabell.

1.7.6 Exploateringsbudget

Med exploateringsbudget avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och industriändamål.

Projekt (tkr)	Kostnad					Intäkt	Netto
	2023-2024	2025	2026	2027	2028		
Plan							
Ryttaregården	-200					1 000	800

Projekt (tkr)	Kostnad					Intäkt	Netto
Simmesgården	-5 500					6 500	1 000
Norra Skaraberg	-1 700					2 100	400
Brogården flytt av kraftledning	- 5 000					0	-5 000
Tullportagärdet södra		-12 000				12 000	0
Norra ving		-4 000				5 000	1 000
Pickagården		-1 500				1 800	300
Sörskogen norra etapp 3		-8 000				10 000	2 000
Domprostegården			-2 000			5 000	3 000
Vasaparken			-1 000			3 000	2 000
Götala			-8 000			10 000	2 000
Kantarellen				-2 000		2 500	500
Sörskogen norra, etapp 4				-8 000		10 000	2 000
Karlsberg					-12 000	16 000	4 000
Varnhem västra					-8 000	10 000	2 000
Marie Kyrkogård					-3 500	5 000	1 500
Summa	-12 400	-25 500	-11 000	-10 000	-23 500	99 900	17 500

Ryttaregården - Avser åtgärder för dagvattenhantering.

Simmesgården - Avser gata, gc-väg och dagvattenhantering för ny småhusbebyggelse.

Norra Skaraberg - Avser breddning och förbättring av befintlig väg samt sanering av förorenad mark.

Brogården - Flytt av kraftledning till norra sidan av väg 49 för att möjliggöra framtida exploatering.

Tullportagärdet södra - Avser gata och gc-väg till nytt bostadskvarter samt kostnader för sanering av marken och flytt av befintliga verksamheter.

Norra Ving - Avser gata, gc-väg och dagvattenhantering för nya bostäder runt Vingsjön i Axvall.

Pickagården - Avser utbyggnad av gc-väg till gata för nya villatomter i Pickagården i Varnhem.

Sörskogen norra etapp 3 - Avser vidareutveckling av Sörskogen, gator, gc-väg, dagvatten.

Domprostegården - Ny infart samt breddning av lokal väg för nytt bostadskvarter vid Hagaborgsvägen.

Vasaparken - Övergångsställe vid Sven Hofsgatan och kompletterande gc.-väg samt rivning av befintliga byggnader.

Götala - Avser utbyggnad av nytt bostadsområde, kostnader för nya gator, gc-vägar och dagvattenhantering.

Kantarellen - Avser ny gata för verksamhetsmark.

Sörskogen norra etapp 4 - Avser vidareutveckling av Sörskogen, gator, gc-väg, dagvatten.

Karlsberg - Avser utbyggnad av nytt bostadsområde, kostnader för nya gator, gc-väg och dagvattenhantering.

Varnhem västra - Avser utbyggnad av nytt bostadsområde, kostnader för nya gator, gc-väg och dagvattenhantering.

Marie Kyrkogård - Avser vidareutveckling av Götala, gator, gc-väg och dagvattenhantering.

1.8 Nämnder ekonomiska beräkningar

1.8.1 Kommunfullmäktige

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	2 242	2 326	2 382	2 437
Uppräkning intäkter	0	0	0	0
Uppräkning personalindex	20	29	30	29
Uppräkning priser (KPI)	64	27	26	30
Investeringsrelaterade justeringar	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	2 326	2 382	2 438	2 497

1.8.2 Valnämnd

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	0	0	0	0
Intäkter	0	-380	0	-550
Kostnader	0	630	0	1 250
Årets ekonomiska utrymme/ram	0	250	0	700

Förändringar

Valnämnden erhåller budgetmedel de år som allmänna val hålls.

1.8.3 Revision

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	1 118	1 161	1 189	1 217
Uppräkning intäkter	0	0	0	0
Uppräkning personalindex	11	14	14	13
Uppräkning priser (KPI)	32	14	14	14
Investeringsrelaterade justeringar	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	1 161	1 189	1 217	1 244

1.8.4 Överförmyndarnämnd

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	1 895	1 964	2 014	2 064
Uppräkning intäkter	0	0	0	0
Uppräkning personalindex	19	29	29	29
Uppräkning priser (KPI)	50	21	21	23
Effektivisering	0	0	0	0
Demografi	0	0	0	0
Investeringsrelaterade justeringar	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	1 964	2 014	2 064	2 116

1.8.5 Kommunstyrelsen

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	82 952	83 555	88 319	90 783
Uppräkning intäkter	-905	-434	-441	-499
Uppräkning personalindex	950	1 531	1 626	1 570
Justering PO pålägg	744	547	-1 173	0
Uppräkning priser (KPI)	2 295	1 159	1 245	1 375
Effektivisering	-747	0	0	0
Demografi	0	0	0	0
Investeringsrelaterade justeringar	1 089	1 081	1 207	1 205
Teknisk justering	-5 223	-2 370	0	0
Budgetprioriteringar	2 400	3 250	0	
Årets ekonomiska utrymme/ram	83 555	88 319	90 783	94 434
Årets ram exkl. lönejusteringsmedel	82 605	86 788	89 157	92 863

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser 2024-2026.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026.

Teknisk justering 2024 avser budgetväxling mot samhällsbyggnadsnämnden med 1,66 mnkr, mot kultur- och fritidsnämnden relaterat hyra med 300 tkr samt justering för återstående budgetmedel 2023 för reinvesteringar i fastighetskomponenter, 410 tkr.

Investeringsrelaterade kostnader avser kompensation för pågående och planerade investeringar inklusive investeringskompensation för reinvestering i fastighetskomponenter 2024. Dessa medel fördelas därefter vidare till berörda nämnder.

Budgetprioriteringar avser 3,25 mnkr från år 2024 varav 1,5 mnkr för gemensam bemanningsenhet och nytt personalsystem, 1,0 mnkr relaterat tillväxt och utveckling samt 0,75 mnkr för tidigare investeringar och politiska satsningar..

1.8.6 Omsorgsnämnden

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	490 571	527 621	567 111	574 175
Uppräkning intäkter	-2 232	-894	-910	-1 030
Uppräkning personalindex	10 510	16 396	17 344	16 756
Justering PO-pålägg	8 236	5 863	-12 509	0
Uppräkning priser (KPI)	5 386	2 540	3 103	3 445
Effektivisering	0	0	0	0
Demografi	10 600	16 000	0	0
Investeringsrelaterade justeringar	550	585	36	0
Tekniska justeringar	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	4 000	-1 000	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	527 621	567 111	574 175	593 346
Årets ram exkl. lönejusteringsmedel	517 110	550 716	556 831	576 589

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser för åren 2023-2025.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026

Demografijustering 2023-2024 relaterar ökade kostnader Teglagården.

Investeringsrelaterade kostnader avser kompensation för planerade investeringar och avser nya inventarier till Teglagården.

Budgetprioriteringar 4,0 mnkr från 2023 avser framtida utmaningar och ekonomi i balans. 1,0 mnkr avräknas från 2024.

1.8.7 Barn- och utbildningsnämnden

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	501 989	526 661	552 271	558 531
Uppräkning intäkter	-2 203	-926	-943	-1 066
Uppräkning personalindex	8 351	12 760	13 198	12 633
Justering PO-pålägg	6 543	4 563	-9 519	0
Uppräkning priser (KPI)	9 262	4 554	5 333	5 877
Effektivisering	0	0	0	0
Demografi	-127	-1 064	-2 253	-908

Investeringsrelaterade justeringar	746	1 623	1 744	-77
Tekniska justeringar	1 000	0	0	0
Budgetprioriteringar	1 100	4 100	-1 300	-2 000
Årets ekonomiska utrymme/ram	526 661	552 271	558 531	572 990
Årets ram exkl lönejusteringsmedel	518 310	539 511	545 333	560 357

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser för åren 2024-2026.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026

Demografijustering för ändrade barn och elevantal sker över åren.

Investeringsrelaterade kostnader avser kompensation för kostnader för planerade investeringar.

Budgetprioriteringar avser 5,3 mnkr för 2024 för organisationsgrundad fördelningsmodell, medel avseende denna kvarstår med 4,0 mnkr för 2025 samt med 2,0 mnkr för 2026.

(1,2 mnkr avräknas enligt budgetbeslut 2023 relaterat org. grundad fördelningsmodell samt insatser för elevers hälsa)

1.8.8 Nämnden för Service och teknik

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	32 396	32 694	34 612	35 596
Uppräkning intäkter	-1 307	-606	-617	-698
Uppräkning personalindex	417	724	743	717
Justering PO-pålägg	327	259	-536	0
Uppräkning priser (KPI)	1 466	661	696	780
Effektivisering	-333	0	0	0
Demografi	0	0	0	0
Investeringsrelaterade justeringar	728	880	698	537
Justering	-1 000	0	0	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	32 694	34 612	35 596	36 932
Årets ram exkl. lönejusteringsmedel	32 277	33 888	34 853	36 215

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser 2024-2026.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026

Fastighetshyrorna höjs med max 1,0 procent.

Investeringsrelaterade kostnader avser kompensation för pågående och planerade investeringar.

1.8.9 Kultur- och fritidsnämnden

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	47 338	52 380	58 494	59 263
Uppräkning intäkter	-425	-161	-164	-186
Uppräkning personalindex	428	622	618	598
Justering PO-pålägg	335	223	-446	0
Uppräkning priser (KPI)	1 187	583	985	1 068
Effektivisering	-489	0	0	0
Demografi	0	0	0	0
Investeringsrelaterade justeringar	2 505	2 746	426	110
Tekniska justeringar	401	300	0	0
Budgetprioriteringar	1 100	1 800	-650	350
Årets ekonomiska utrymme/ram	52 380	58 494	59 263	61 216
Årets ram exkl. lönejusteringsmedel	51 952	57 870	58 645	60 618

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser 2024-2026.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026.

Investeringsrelaterade kostnader avser kompensation för pågående och planerade investeringar.

Teknisk justering avser växling del av hyra för Petersburg från KS.

Budgetprioritering avser 1,0 mnkr för år 2024 relaterat extra kostnad för borgensåtagande. Medel om 0,7 mnkr från år 2024, ytterligare 0,35 mnkr för 2025 respektive för 2026 avser Västergötlands museum och kommunens nivå. Vidare 0,5 mnkr från år 2024 avser Vilan/evenemangsgrupp. Budgetprioritering från 2023 om 0,2 mnkr avseende förstärkning av studieförbunden verksamhet permanentas.

1.8.10 Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	12 956	13 901	17 445	17 140
Uppräkning intäkter	-376	-167	-170	-193
Uppräkning personalindex	363	675	750	725
Justering PO-pålägg	306	241	-541	0
Uppräkning priser (KPI)	286	110	131	138
Effektivisering	-134	0	0	0
Demografi	0	0	0	0

Investeringsrelaterade justeringar	0	25	25	0
Teknisk justering	0	1 660	0	0
Budgetprioriteringar	500	1 000	-500	-500
Årets ekonomiska utrymme/ram	13 901	17 445	17 140	17 310
Årets ram exkl. lönejusteringsmedel	13 538	16 770	16 390	16 585

Förändringar

Uppräkning av intäkter och kostnader utgår från 2023 års budget med förväntningar för löneindex och priser 2024-2026.

Effektivisering ingår med 0,0 procent för 2024-2026.

Teknisk justering - budgetväxling görs från Kommunstyrelsen med 1,66 mnkr.

Budgetprioritering relaterar kompensation för minskade intäkter för planer och bygglov med 1,0 mnkr för 2024 och 0,5 mnkr för 2025.

1.8.11 Samhällsskydd mellersta Skaraborg

Ekonomisk tilldelning

Ekonomiskt utrymme (mnkr)	2023	2024	2025	2026
Utgångspunkt	18 006	18 789	19 807	20 412
Uppräkning intäkter	0	0	0	0
Uppräkning personalindex	0	0	0	0
Uppräkning priser (KPI)	483	338	357	406
Effektivisering	0	0	0	0
Demografi	0	0	0	0
Justering	300	680	248	0
Investeringsrelaterade justeringar	0	0	0	0
Budgetprioriteringar	0	0	0	0
Årets ekonomiska utrymme/ram	18 789	19 807	20 412	20 818

Förändringar

Samverkansnämnd med Falköping, Götene, Tidaholms kommuner. Falköping är huvudman för nämnden och budgeten är inte beslutad för år 2024 i Falköping. Skaras del är en uppskattning av vår kommande kostnad.

År 2024 tillförs 0,68 mnkr och år 2025 tillförs 248 tkr utöver prisindex för att möta upp Skaras finansiering av den gemensamma nämnden.